

Tilfælde blive illusorisk, og navnlig frygtede man for, at Præsterne, Provsterne og Biskopperne skulde kassere enhver Indstilling, hvor der iblandt de indstillede var en, som ikke lagde Vægt nok paa Udenadslæren, paa Katekisationen, eller i det hele taget ikke til- lagde Katekisationen den Betydning i Sko- len, som Præsten ønskede, at den skulde have. Denne Frygt har jo vist sig ganske ugrund- det. Jeg tror, at der næppe kan paavises noget Eksempel paa, at en Indstilling er bleven kasseret af den Grund. Men noget ganske andet er det jo, om man skulde gaa saa vidt, at man ophævede enhver som helst Kontrol fra Kirkens Side med, hvorledes de Menne- ster ere stundede over for Kirke og Religion, som skulle være Lærere i Religion i Statens Skoler og skulle være Funktionærer ved Gudstjenesten. Jeg mener ganske vist, at det ogsaa ellers for Skolens Skyld er en abso- lut Nødvendighed, at de sagtyndige Autori- teter holde en Haand i med. Selv om Sogneraadene i andre Retninger kunne staa forud for Direktionerne, ville de til Gengæld altid have større Fristelse til at give efter for Bekendtes, Slægtninges og Venners Paa- mindelser og Anmodninger, end Direktionerne ifølge Sagens Natur kunne have. Det er desværre ogsaa usandsynligt, at vi ikke i Di- rektionerne skulde have nogen større Forstand paa Sagen end et almindeligt Sogneraad- medlem. Dertil kommer, at vort Ansvar er større. Vi ere valgte med dette for Dje, men Sogneraadsmedlemmerne ere valgte med noget helt andet for Dje. I alle de 6 Aar, et Sogneraadsmedlem skal fungere, forekom- mer der maaste ikke en eneste Kaldelse. Desuden er det jo saa, og derpaa maa der ogsaa lægges Vægt, at jo flere der er om Ansaret, desto tyndere bliver det. Det kan være galt nok med 3, men skal der være 7, 9, 11 eller 15, saa bliver det som oftest ogsaa derefter. Dernæst maa man indrømme, at jo større aandelig Modenhed der er, desto flere Betingelser er der for sandt Frisind. Man kan bedre finde sig i, at Lærerne have andre Anskuelser end en selv, naar der blot er Dygtighed til Stede. Jeg skal nu ikke angribe Sogneraadens Frisind og Modenhed, jeg glæder mig vært- imod over, at det er gaaet fremad dermed, men det samme tror jeg er Tilfældet for Direktionernes Vedkommende. Overhovedet

vil jeg ønske, at man ikke kommer frem med, hvad en eller anden Direktion har gjort af mindre heldig Art; skulde vi opregne alt, hvad Sogneraadene kunne have fejlet, vilde det tage meget læng Tid. Alt det lader jeg staa ved sit Værd, men det vil jeg sige, at saa længe der er en Folkekirke, og saa længe der er en Forbindelse mellem Kirken og Skolen, maa jeg for mit Vedkommende holde paa, at man ikke kan udelukke de folkekirke- lige Autoriteter fra at have et nogenlunde effektivt Indseende med, hvorledes de, som skulle virke i Skolen, ere stundede over for Kirken og Skolen, og at man ikke kan ude- lukke dem fra enhver Indflydelse paa Kal- delsen af Folkestolens Lærere. Over Gang det er faldet en Resolutions om, at man kunde døbe et Barn, hvis Forældre ikke hørte til Folkekirken, er det blevet tilføjet, at Skoledirektionen skulde have Tilsyn med, at Barnet blev undervist i den kristelige Religion. Nu vil man endog saa tvinge Præsterne til at døbe Børn, hvis Forældre ikke høre til Folkekirken, uden at et saadant Tilsyn finder Sted. Men ser man da ikke, at man gør Skyld mod disse Mænd og mod det Kirkesamfund, de tjene i, naar man den ene Dag paalægger dem de mest afgjorte kristelige Pligter, og den næste Dag be- over dem ethvert Middelet til at opfylde dem? Thi jeg regner ikke det for noget, at en eller anden Lærer, naar han driver det for vidt, kan blive afskediget. Det vil ifølge Sagens Natur altid blive af de sjældne Tilfælde. Det egenlige effektive Tilsyn er det, som finder Sted ved Udnævnelsen, derom kan der ingen Tvivl være. — Jeg ved nok, at der er dem, som ville sige, at det er noget, der ikke vedkommer det virkelige Liv, at der er ingen Seminarister, der ere helt eller halvt Ateister eller have ateistiske Tilbøjeligheder, og at, naar de have det, ville Sogneraadene ikke vælge dem. Men det er jo ikke sandt. Det er bekendt nok, at der blandt de yngre Seminarister og Lærere er ikke saa, der staa fjernt fra vor Kirke og fra ethvert Kirkesam- fund, og det vil ikke være vanstelig at nævne Eksempler paa Kommuner, som ikke i mindste Maade ville bryde sig derom, men vælge saadanne Lærere. Det er noget, man sagtens kan sige sig, for det følger af sig selv, at mange Steder vil Flerparten af Sogneraadet ikke have